

Gemeente Almere
T. a. v. de heer
Postbus 200
1300 AE ALMERE

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

Verzenddatum
25 januari 2019

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2367335

Onderwerp

Wet natuurbescherming: vergunning voor de uitbreiding van het Almeerderstrand, binnen het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer

Geachte heer

Op 21 december 2018 hebben wij uw aanvraag voor een vergunning, ingediend namens u door Witteveen en Bos B.V, in het kader van de Wet natuurbescherming, ontvangen voor de uitbreiding van het Almeerderstrand. In dit verband is het van belang om vast te stellen of er negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen optreden in het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer, waarin het projectgebied is gelegen.

Bij de aanvragen behoren het aanvraagformulier; het rapport 'Passende beoordeling verbreding Almeerderstrand' opgesteld door Witteveen + Bos B.V. (19 december 2018); een 'Algemeen Mandaatbesluit' en een ondertekende machtiging.

Het project of handeling vindt plaats op het grondgebied van de provincie Flevoland. Gedeputeerde Staten van Flevoland zijn daarom gelet op artikel 1.3 lid 1 en 4 van de Wet natuurbescherming het bevoegd gezag. Bijgevoegd treft u ons besluit aan.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

Mr. Drs. T. van der Wal

L. Verbeek

Besluit van GEDEPUTEERDE STATEN VAN FLEVOLAND op een verzoek voor een vergunning op grond van artikel 2.7 lid 2 Wet natuurbescherming

Inhoudsopgave

- A. Besluit
- B. Motivering besluit
- B1. Wettelijk kader Wet natuurbescherming
- B2. Aanvraag
- B3. Inhoudelijke beoordeling
- B4. Cumulatie
- B5. Conclusie
- C. Bezwaar
- D. Ondertekening

A. Besluit

Gedeputeerde Staten van Flevoland hebben besloten, op grond van artikel 2.7 lid 2 van de Wet natuurbescherming, een vergunning te verlenen aan de gemeente Almere. Aan deze vergunning zijn de volgende voorschriften verbonden:

1. Deze vergunning wordt verleend aan de gemeente Almere of diens rechtsopvolger.
2. Deze vergunning wordt uitsluitend gebruikt door (medewerkers van) de vergunninghouder of aantoonbaar in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De vergunninghouder blijft daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.
3. De in voorschrift 2 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de vergunde activiteiten worden uitgevoerd over een kopie van deze beschikking en tonen deze op de eerste vordering aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
4. De in voorschrift 2 genoemde (rechts)personen zijn aantoonbaar op de hoogte van de inhoud en het doel van deze voorschriften en beperkingen, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Voorafgaande aan de start van de werkzaamheden dient aan de Provincie Flevoland en aan de Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek jaarlijks een werkplan te worden overlegd voor het daarop volgende jaar ter goedkeuring van het bevoegd gezag via wetnatuurbescherming@flevoland.nl en handhaving@ofgv.nl.
6. De vergunde activiteiten worden overeenkomstig de ingediende aanvraag en de bijbehorende passende beoordeling uitgevoerd, met inachtneming van de aan deze vergunning verbonden voorschriften en beperkingen. Bij eventuele strijdigheid van de aanvraag en/of passende beoordeling met de voorschriften en beperkingen in de onderhavige vergunning, prevaleren de laatste.
7. De vergunninghouder geeft, overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht, alle medewerking aan de aangewezen toezichthouder(s).
8. De vergunninghouder voert een administratie waarin alle op deze vergunning betrekking hebbende documenten en bewijsstukken ten aanzien van de naleving van de voorschriften en beperkingen van deze vergunning zijn opgenomen.
9. Om effecten op aangewezen habitattypen te voorkomen dient wezenlijke toename van vertroebeling en hiermee effecten op waterplanten te worden voorkomen bijvoorbeeld door het gebruik van slibschermen. Tijdens de aanlegfase wordt niet in het gehele plangebied tegelijk gewerkt om te borgen dat er voldoende onverstoorde uitwijkmogelijkheden zijn voor de huidige aanwezige vogels. Effecten op de meervleermuis dienen te worden voorkomen door de werkzaamheden niet in de avonden uit te voeren of aangepast lichtbeheer toe te passen.
10. De uitbreiding van het Almeerderstrand dient gereed te zijn op 01-04-2020.

B. Motivering besluit

B1. Wettelijk kader Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) is het nationale wettelijke kader voor de toetsing van activiteiten, plannen, projecten en handelingen met mogelijke gevolgen voor de belangrijkste natuurwaarden van de Natura 2000-gebieden. De uitvoer van de voorgestelde activiteiten vindt plaats binnen het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer. Dit gebied is op 16 februari 2010, onder artikel 10a van de Natuurbeschermingswet 1998 (kenmerk PDN/2009-073), definitief aangewezen als speciale beschermingszone voor het volgende natuurlijke habitatype opgenomen in bijlage I van de Habitatrichtlijn:

- H3140 Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische *Chara spp.* vegetaties; en
- H3150 Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type *Magnopotamion* of *Hydrocharition*.

Het gebied is tevens aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van de Habitatrichtlijn: *rivierdonderpad*, *meervleermuis* en *kleine modderkruiper*. Het gebied is tot slot aangewezen voor de volgende vogelsoorten (*aalscholver*, *lepelaar*, *brandgans*, *nonnetje*, *dwergmeeuw*, *fuut*, *grauwe gans*, *smient*, *krakeend*, *slobeend*, *krooneend*, *tafeleend*, *kuifeend*, *topper*, *brilduiker*, *grote zaagbek*, *meerkoet* en *zwarte stern*) en broedvogelsoorten (*aalscholver* en *visdief*) zoals opgenomen in de Vogelrichtlijn.

Artikel 1.3 lid 1 luidt: ingeval gedeputeerde staten ingevolge het bepaalde bij of krachtens deze wet bevoegd zijn tot het nemen van een besluit met betrekking tot projecten of handelingen, zijn, tenzij anders bepaald, bevoegd Gedeputeerde Staten van de provincie waar het project of de handeling wordt gerealiseerd, onderscheidenlijk verricht.

Artikel 1.3 lid 4 luidt: ingeval een project of handeling mede wordt gerealiseerd, onderscheidenlijk verricht in een andere provincie, wordt een besluit als bedoeld in het eerste lid genomen door Gedeputeerde Staten van de provincie waar het project of de handeling in hoofdzaak wordt gerealiseerd, onderscheidenlijk verricht, in overeenstemming met gedeputeerde staten van die andere provincie. Gedeputeerde Staten van Flevoland zijn gezien artikel 1.3 lid 1 en 4 van de Wnb het bevoegd gezag voor onderhavig project.

Artikel 2.7 lid 2 Wnb luidt: Het is verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

B2. Aanvraag

Op 21 december 2018 hebben wij een aanvraag voor een vergunning het kader van de Wet natuurbescherming ontvangen voor de verbreding van een deel het Almeerderstrand en de aanleg van een luwte-eiland. **Bij de aanvragen behoren aanvraagformulier; het rapport 'Passende beoordeling verbreding Almeerderstrand' opgesteld door Witteveen + Bos B.V. (19 december 2018); een 'Algemeen Mandaatbesluit' en een ondertekende machtiging.** De voorgenomen activiteit bestaat uit de verbreding van het strand op zodanige wijze dat dit past binnen het vigerende bestemmingsplan (2008). Het project bestaat uit een aantal onderdelen. Ten eerste de stranduitbreiding; er wordt zand aangebracht waardoor de waterlijn opschuift (een tekening hiervan is opgenomen in de passende beoordeling). Omdat de baai waarin het Almeerderstrand wordt verbreed te ondiep is om het zand aan te voeren via (beun)schepen, wordt naar alle waarschijnlijkheid gewerkt met een pijpleiding of wordt vanaf het bestaande strand zand het Markermeer ingeschoven. In totaal komt er 7,8 hectare strand bij. De maximale hoogte is NAP +1 m. Aan de noordkant sluit de nieuwe waterlijn aan op de huidige waterlijn. Naar het zuidwesten schuift de waterlijn verder op tot maximaal circa 170 meter van de huidige waterlijn. De lengte van de huidige oeverlijn is circa 875 meter; in de nieuwe situatie wordt dit een lengte van circa 918 meter.

De zandaanvulling sluit onder water aan op de bestaande waterbodem. Deze ligt op circa NAP -2,1 m. Het onderwatertalud heeft een helling van 1:30, wat flauw is in vergelijking met een gemiddelde oever in Nederland, maar toch wat steiler dan de huidige oever. Het waterpeil is in de winter en zomer respectievelijk NAP -0,4 m en NAP -0,2 m. Tevens wordt een nieuw luwte-eiland aangelegd; dit is een ovaalvormig luwte-eiland van 0,25 hectare (deel boven water) met aan de meest dynamische kant (noordwesten) een verdedigde oever. De rest van het luwte-eiland bestaat uit zand wat aan de randen over de steenbestorting heen ligt. Het primaire doel van het luwte-eiland is bescherming van het Almeerderstrand (bestaande deel) voor afslag, maar een bijkomend effect is natuurontwikkeling. De omgeving rond het luwte-eiland kan als rustgebied voor vogels gaan functioneren. Daarnaast kunnen op de onderwateroever van het nieuwe luwte-eilandje foerageermogelijkheden voor vis- en mosseleeters ontstaan. Om te voorkomen dat de nog onzekere positieve effecten van het nieuwe luwte-eiland bij de beoordeling van de effecten van het project worden betrokken, is besloten om het project te beoordelen zonder rekening te houden met eventuele verwachte effecten van het nieuwe luwte-eiland. Het gebruik van het nieuwe strand tot slot blijft, blijft gelijk aan het huidige gebruik: dagrecreatie en hondenstrand. De werkzaamheden worden beoogd te worden uitgevoerd in de periode juni 2018/maart 2020. De werkzaamheden worden beoogd te zijn afgerond op 1 april 2020.

B3. Inhoudelijke beoordeling

De beoordeling van de aanvraag en de bijbehorende belangenafweging vindt plaats in 3 stappen:

1. afbakening van mogelijke negatieve effecten;
2. mitigerende of andere maatregelen in de aanvraag die de effecten beperken;
3. toets aan de instandhoudingsdoelstellingen.

Onderhavige ontwikkeling kan effecten hebben op de natuurwaarden van het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer, zoals vertroebeling van habitattypen, stikstofdepositie op habitattypen en leefgebieden van soorten, ruimtebeslag in en verstoring van leefgebieden van soorten.

Ad. 1: Afbakening mogelijke negatieve effecten op de instandhoudingdoelstellingen, in het bijzonder de natuurlijke kenmerken van het gebied

In de passende beoordeling die aan de vergunningsaanvraag ten grondslag ligt wordt aangehaakt bij eerdere beoordelingen die zijn gedaan in het kader van de verbreding van het Almeerderstrand (voortoets Oranjewoud uit 2013 en passende beoordeling Vissser et al. uit 2017). Belangrijkste conclusies uit deze stukken is:

‘Ontwikkelingen hebben geen (significant) negatief effect op andere nabijgelegen Natura 2000-gebieden dan het Markermeer-IJmeer. Negatieve effecten op fuut, kuifeend, zwarte stern en brilduiker zijn, ondanks hun minder gunstige staat van instandhouding, uitgesloten. Negatieve effecten op overige soorten zijn eveneens uitgesloten. Als ’s avonds (bij uitzondering) toch gewerkt wordt, moet goed lichtbeheer toegepast worden om verstoring van meervleermuis te voorkomen. Door toepassing van slibschermen tijdens de aanlegfase (mitigatie) kan vertroebeling van het water, en daarmee verslechtering van kranswierwateren worden voorkomen. Voor het hele project Almere Poort berekend: In de aanlegfase is er geen sprake van Natura 2000-gebieden met een stikstofdepositie van 0,05 mol/ha/jr of meer. In de gebruiksfase is de grootste toename in stikstofdepositie 1,80 mol/ha/jr in het Natura 2000-gebied Naardermeer. In de projectfase kan voldoende ontwikkelingsruimte verkregen worden omdat het een prioritair project betreft.’

Gezien het feit dat de aanvraag alleen betrekking heeft op het deelproject Verbreding Almeerderstrand beperkt de Passende beoordeling zich tot vertroebeling van habitattypen, stikstofdepositie op habitattypen en leefgebieden, ruimtebeslag in en verstoring van het leefgebied van de kuifeend, fuut, brilduiker en zwarte stern binnen het Natura 2000-gebied Markermeer-IJmeer. Effecten op overige soorten en habitattypen kunnen op basis van de eerdere toetsen worden uitgesloten.

Habitattypen

Het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer is aangewezen voor beschermde habitattypen (kranswierwateren en meren met krabbenscheer en fonteinkruiden) binnen het Habitatrictlijngebied. Een potentieel negatief effect gedurende de aanlegfase is het risico op vertroebeling door verspreiding van slib tijdens het opbrengen van het zand en daardoor tijdelijk een verslechterd lichtklimaat. Het is bekend dat een pluim enkele honderden meters ver kan reiken, afhankelijk van de stroming. Dit verslechterde lichtklimaat kan in potentie een negatief effect hebben op de groei van habitattypen en de kwaliteit van het leefgebied van kleine modderkruiper. Het optreden van dit potentiële negatieve effect kan echter worden uitgesloten aangezien de aannemer zijn werkwijze zo zal inrichten dat vertroebeling niet wezenlijk boven de bestaande mate van vertroebeling in het Markermeer uitkomt. Hierdoor treedt geen negatief effect op habitattypen of een negatief effect of een significant negatief effect op de kwaliteit van het leefgebied van de kleine modderkruiper op. Na de aanlegfase zal de waterkwaliteit van het IJmeer zich herstellen. Daarnaast is het toekomstige gebruik niet wezenlijk anders dan het huidige gebruik en vindt de ingreep op ruime afstand plaats van het Habitatrictlijngebied. Tijdens de gebruiksfase worden negatieve effecten op habitattypen of negatieve en significant negatieve effecten op het leefgebied van de kleine modderkruiper dan ook uitgesloten.

Stikstofdepositie

Zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase van het project is geen sprake van enige relevante toename van de emissie van stikstof. Uit de AERIUS-berekening die is uitgevoerd, volgt dat de depositie als gevolg van het project in geen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden 0,05 mol/ha/jaar of meer zal bedragen. Er vinden geen overschrijdingen plaats van de drempelwaarde 0,05 mol N/ha/jaar. Negatieve effecten ten gevolge van stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied Marker & IJmeer zijn dan ook uit te sluiten.

Soorten van bijlage II van de Habitatrictlijn

Het Natura 2000-gebied (HRL deel) is tevens aangewezen voor Habitatrictlijnsoorten van bijlage II; het betreft de soorten rivierdonderpad, meervleermuis en kleine modderkruiper. Uit de onderliggende documenten (de voortoets en passende beoordeling) blijkt dat effecten op de rivierdonderpad en meervleermuis op voorhand zijn uitgesloten. Doordat de werkzaamheden plaatsvinden buiten het Habitatrictlijngebied en de aard en omvang geen direct verstorend effect hebben in het Habitatrictlijngebied is een negatief effect op de rivierdonderpad uitgesloten in de aanlegfase. Omdat er vooral overdag gewerkt wordt, er geen trillingen ontstaan en (indien nodig) een vleermuisvriendelijke verlichting wordt toegepast zijn negatieve effecten op meervleermuis in de aanlegfase uitgesloten. In de gebruiksfase treden eveneens geen negatieve effecten op deze twee soorten op. Voor de kleine modderkruiper is bekend dat deze in beide Habitatrictlijngebieden voorkomt. De afstand tussen het projectgebied en de Habitatrictlijngebieden is echter te groot om een effect te hebben, ervan uitgaande dat voorgaand beschreven effecten op de vegetatie niet plaatsvinden. Effecten op habitatsoorten als gevolg van dit project zijn dan ook uitgesloten.

Vogelrichtlijnsoorten

Het gebied is tot slot aangewezen voor de volgende vogelsoorten als beschermd onder de Vogelrichtlijn; het betreft de broedvogelsoorten aalscholver en visdief en de niet-broedvogelsoorten fuut, aalscholver, lepelaar, grauwe gans, brandgans, smient, krakeend, slobeend, krooneend, tafeleend, kuifeend, topper, brilduiker, nonnetje, grote zaagbek, meerkoet, dwergmeeuw en zwarte stern;

Ad. 2: Mitigerende of andere maatregelen in de aanvraag die de effecten beperken Conform uw aanvraag en zoals beschreven in bijgaande passende beoordeling wordt gebruik gemaakt van mitigerende maatregelen om effecten te beperken. Het gaat hierbij ten eerste om het

toepassing van slibschermen tijdens de aanlegfase. Hiermee wordt voorkomen dat vertroebeling van het water, en daarmee verslechtering van kranswierwateren, optreedt. In belang van soortenbescherming wordt gewaarborgd dat er tijdens de aanlegfase niet in het gehele plangebied tegelijk wordt gewerkt om te borgen dat er voldoende onverstoorde uitwijkmogelijkheden zijn voor de huidige aanwezige vogels. Tevens dienen effecten op de meervleermuis te worden voorkomen door de werkzaamheden niet in de avonden uit te voeren of aangepast lichtbeheer toe te passen om verstoring van meervleermuis te voorkomen.

Ad. 3: Toets aan de instandhoudingsdoelstellingen

Voor de beoordeling van de effecten is de 'Passende beoordeling verbreding Almeerderstrand'

opgesteld door Witteveen + Bos B.V. Hierin is beschreven welke ingrepen plaatsvinden en wat de gevolgen daarvan zijn op de instandhoudingsdoelstellingen. Navolgend zijn de conclusies samengevat. De beoordeling beperkt zich tot vertroebeling habitattypen, stikstofdepositie habitattypen en leefgebied, ruimtebeslag in en verstoring van leefgebied van kuifeend, fuut, brilduiker en zwarte stern voor het Natura 2000-gebied Markermeer-IJmeer. Effecten op overige soorten en habitattypen worden op basis van de eerdere toetsingen op voorhand uitgesloten.

Zwarte stern

Voor de zwarte stern geldt het doel behoud van oppervlak en kwaliteit leefgebied. Er is geen concreet doel voor aantallen vogels gesteld. Verstoring en ruimtebeslag tijdens de aanlegfase zou een negatief effect hebben kunnen hebben op deze instandhoudingsdoelstelling. In de passende beoordeling is beschreven dat zwarte stern sinds 2010/2011 niet meer is waargenomen in de delen van het Natura 2000-gebied die nabij het plangebied zijn gelegen (telvak 134 en nabijgelegen telvakken zoals opgenomen in de passende beoordeling bij de aanvraag). Er is daardoor geen sprake van verstoring van foeragerende of rustende zwarte sterns als gevolg van de werkzaamheden. Negatieve effecten of significant negatieve effecten als gevolg van de aanlegfase van het deelproject op het instandhoudingsdoel van deze soort zijn dan ook uitgesloten. Volgens het Natura 2000 Beheerplan Markermeer & IJmeer maakt de zwarte stern gebruik van de habitats open water en kale grond, en komt vooral voor in het westelijk deel van het IJmeer, op Pampus, bij Enkhuizen en bij Lelystad. Belangrijke rust- en foerageergebieden voor de soort bevinden zich echter vooral langs de Houtribdijk en langs de noordelijke kust van Flevoland. Er zijn sinds 2010/2011 geen waarnemingen van zwarte stern in het westelijke deel van het IJmeer. De soort jaagt op spiering op plekken waar voldoende zicht is binnen hun duikdiepte. Daar wordt het hele open water van het Markermeer-IJmeer voor benut, doorgaans ver uit de kust. Er wordt 's nachts gerust op rustige, kale of schaars begroeide terreinen (soms in grote moerassen). De rustplaatsen bevinden zich voornamelijk op (schier)eilanden, waar predatoren niet kunnen komen. Het Almeerderstrand voldoet daar niet aan. Het plangebied heeft daarmee geen belang als rust- of als foerageergebied. Er treedt dus geen ruimtebeslag op leefgebied op, waardoor verlies van oppervlak of kwaliteit zou optreden. In de nieuwe situatie verandert er voor deze soort ook niets qua een eventueel verschoven verstoringscontour als gevolg van regulier recreatief gebruik; de leefgebieden liggen op meer dan 10 km afstand van het Verbrede Almeerderstrand. Ook in de gebruiksfase wordt een negatief effect of een significant negatief effect uitgesloten.

Brilduiker

Voor de brilduiker geldt het doel behoud van oppervlak en kwaliteit leefgebied. Het instandhoudingsdoel voor deze soort betreft voldoende draagkracht voor 170 vogels/paren. Met een geschat voorkomen van 40 vogels/paren in het Natura 2000-gebied Markermeer-IJmeer, zijn deze aantallen lager dan het instandhoudingsdoel. Verstoring en ruimtebeslag tijdens de aanlegfase zou een negatief effect hebben kunnen hebben op deze instandhoudingsdoelstelling. Uit paragraaf 5.1.1 van de passende beoordeling blijkt dat de brilduiker sinds 2010/2011 niet meer in telvak 134 is waargenomen. Wel blijkt de soort in aangrenzende telvakken aanwezig te zijn (132 en 133 gelegen aan de westkust van het IJmeer op circa 500 meter afstand). Het betreft een seizoensgemiddelde van 2 - 5 individuen tot 2014/2015, en tot 25 individuen in 2015/2016 (enkel in het verder weg gelegen telvak 132). Van de brilduiker is bekend dat deze verstoord raakt door activiteiten op 350-

750 meter afstand (Krijgsveld et al. 2008/2009). Omdat brilduiker niet in het telvak van het Almeerderstrand is waargenomen maar wel in aangrenzende telvakken kunnen de werkzaamheden in potentie in die telvakken verstoring tot gevolg hebben. De werkzaamheden vinden aan de zuidoostzijde van telvak 134 plaats, en liggen op meer dan 750 meter afstand van het noordoostelijk gelegen telvak 135 en het noordwestelijk gelegen telvak 132. Verstoring van brilduikers in de telvakken 132 en 135 treedt daardoor niet op. Telvak 134 grenst echter in het westen aan telvak 133 (de exacte grens is niet duidelijk). Daarom wordt ervan uitgegaan dat de vogels in dit telvak verstoord kan raken door de werkzaamheden. Het gaat dan om een seizoensgemiddelde van 2 - 5 individuen. Omdat brilduikers overdag foerageren kunnen de werkzaamheden (die overdag plaatsvinden) deze op open water foeragerende brilduikers verstoren. Volgens het Natura 2000 Beheerplan Markermeer & IJmeer liggen belangrijke rust- en foerageergebieden voor brilduiker in de gebieden Warder, Hemmeland, Muiderberg, Gouwzee, Kustzone van Muiden en Pampushaven Noord. De gegevens uit paragraaf 5.1.1 bevestigen dit, met een aanvulling in de vorm van grote aantallen brilduikers (seizoensgemiddelden van 50 - 160) die tot 2014/2015 in open water langs de Houtribdijk en nabij Enkhuizen voorkwamen. De omgeving van het projectgebied (niet het telvak zelf) heeft daarmee slechts een beperkt belang als foerageergebied. Wanneer de werkzaamheden voor de verbreding steeds aan een beperkt gedeelte van het strand plaatsvinden, zal telkens ook maar een gedeelte van de aanwezige brilduikers in het aangrenzende telvak 133 verstoord worden. Dit is een tijdelijk en lokaal optredend effect met lage aantallen vogels. Buiten het gebied waar op dat moment gewerkt wordt, zijn voldoende onverstoorde uitwijkmogelijkheden voor de huidige aanwezige aantallen. Negatieve effecten of significant negatieve effecten als gevolg van de aanlegfase van het deelproject op het instandhoudingsdoel treden niet op. Volgens het Natura 2000 Beheerplan Markermeer & IJmeer maakt de brilduiker gebruik van het habitat open water. In de voorgaande paragraaf is aangegeven waar belangrijke leefgebieden liggen. In het telvak 134 zijn geen brilduikers waargenomen sinds 2010/2011 (in tegenstelling tot het aangrenzende telvak 133). Het projectgebied heeft daarmee geen belang als rust- of als foerageergebied voor de brilduiker. Er treedt dus geen ruimtebeslag op leefgebied in de vorm van rust- of foerageergebied op, waardoor verlies van oppervlak of kwaliteit zou optreden. Het oppervlak open water in het Markermeer & IJmeer neemt nauwelijks af als gevolg van de Verbreding van het Almeerderstrand, dit vormt geen beperking voor de draagkracht. Ook in de gebruiksfase wordt hierdoor een negatief effect of een significant negatief effect uitgesloten. Het ruimtebeslag leidt tot een beperkte afname aan **potentieel foerageergebied van brilduiker. Brilduiker foerageert voornamelijk op bentho's** (weekdieren, insectenlarven en schaaldieren). De laatste twee worden ook gevonden tussen waterplanten. Het is onbekend of er (hoge) dichtheden van mosselen aanwezig zijn in of nabij het telvak, maar het is wel bekend dat er een waterplantenvegetatie in telvak 134 aanwezig is. Volgens het GeoWeb van Rijkswaterstaat groeien waterplanten, met relatief hoge bedekkingspercentages (15-100 %) juist in de ondiepe zone nabij het strand (afbeelding 5.4). In de westelijke punt van het IJmeer binnen het Habitatrichtlijngebied (telvak 133, 132 en verder) zijn zeer uitgebreide waterplantvelden aanwezig met de hoogste waarden langs het strand. Deze waterplantvelden zouden in potentie als foerageergebied kunnen dienen. Vanuit het voorzorgprincipe wordt ervan uitgegaan dat dit wel zo is. Het totale ruimtebeslag van de verbreding binnen deze waterplantvelden (en in het Vogelrichtlijngebied) is in dat geval 7,7 ha. Indien dit geheel geschikt zou zijn als foerageergebied betreft dit 0,03 % van de totale oppervlakte van 27.823 ha potentieel foerageergebied voor kuifeend in het Markermeer (Mouissie, 2015). Echter, wanneer het strand is verbreed zal de ondiepe zone direct langs het strand mee verplaatsen. Dit nieuwe ondiepe onderwatertalud zal in de gebruiksfase vanzelf weer begroeid raken, er blijft immers voldoende planmateriaal aanwezig voor zowel vegetatieve als zaadverspreiding en de bodem van het nieuwe talud is niet wezenlijk anders dan nu het geval is. Er gaat geen foerageergebied verloren; de bedekking zal hoger worden op plekken waar deze nu lager is. Daardoor is er geen verlies van draagkracht. De vernietiging van 7,7 ha potentieel foerageergebied is daarmee een tijdelijk effect. Daarnaast gaat het goed met de ontwikkeling van waterplanten in het Markermeer-IJmeer. Waterplanten nemen sinds de jaren 90 sterk toe. Ook in recentere jaren is een flinke toename te zien, zowel in areaal als in bedekkingsgraad (afbeelding 5.5). Er zijn honderden hectares aan waterplanten bijgekomen, vele malen het areaal van de strandverbreding. De verwachting is dat de toename door zet, onder andere door het nemen van maatregelen voor de KRW, Natura 2000-gebieden en overige ontwikkelingen in het kader van het Toekomstbestendig Ecologisch Systeem

(TBES), zoals de aanleg van de Markerwadden. Een negatief effect of een significant negatief effect als gevolg van vernietiging van leefgebied in de vorm van potentieel foerageergelegenheid wordt daarmee uitgesloten. **De brilduiker foerageert ook op mosselen. In het rapport 'Trends en ontwikkelingen in ecologie en draagkracht voor tafeleend en brilduiker in de Veluwerandmeren'** (Noordhuis, 2014, 2015) wordt aangetoond dat het niet zozeer de hoeveelheid maar met name de kwaliteit van de mosselen die bepalend is voor het halen van de draagkracht van het gebied. Populaties van mosseletende watervogels worden tegenwoordig niet meer primair door het mosselaanbod gestuurd, en daardoor speelt de hoeveelheid mosselen geen dominante rol meer in de opbouw van de draagkracht van het gebied voor de brilduiker. Nadat de mosselstand in het **westelijke deel van het Markermeer fors was gedaald vanaf jaren '80, trad herstel op met de** opkomst van de quaggamossel. Thans is het aanwezige biovolume mosselen ruim tweemaal groter dan die in de periode waarop de instandhoudingsdoelen zijn gebaseerd. Recente analyse van maaginhouden van vogels uit het IJsselmeer en Markermeer laat zien dat quaggamosselen wel door brilduikers worden gegeten naarmate deze meer beschikbaar zijn geworden. Met het verbeteren van de waterkwaliteit werd door veranderde samenstelling van fytoplankton, door afname van groei, vleesgewicht en vetgehalte, de voedingswaarde van de mosselen minder. Ook de sterk uitgebreide quaggamossel, die efficiënter met het schaarser geworden voedsel kan omgaan, heeft een lage voedingswaarde voor benthosetters. Dit resulteert in een slechtere voedselsituatie voor mosseletende vogels. In het Markermeer kunnen mosselen hierdoor, in combinatie met diepte en dichtheid, niet meer rendabel als stapelvoedsel worden benut door watervogels. De beperkte afname van eventueel aanwezige mosselen door het ruimtebeslag van de verbreding zal geen significante negatieve invloed op de hoeveelheid mosselen hebben. Het effect op het beschikbare biovolume is beperkt, en na het ruimtebeslag is dit nog steeds ruim hoger dan op het moment waarop de instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd. Het project heeft geen invloed op de kwaliteit van de beschikbare mosselen. Bovendien kunnen brilduikers, gezien de diepte, in het gehele Markermeer de bodem bereiken en zo op mosselvelden foerageren. Het plangebied zal daarom geen belangrijk foerageergebied voor de brilduiker vormen. Op basis hiervan wordt in de passende beoordeling geconcludeerd dat een geringe afname van potentieel suboptimaal mossel foerageergebied als gevolg van het voorgenomen project het behalen van instandhoudingsdoelen voor de soort niet in de weg zit, omdat de draagkracht niet gelimiteerd wordt door de beschikbare hoeveelheid mosselen. Met betrekking tot verstoring door recreanten geldt dat de baai en het naastgelegen telvak reeds in de huidige situatie, zeker overdag in het hoogseizoen, voor vogels minder interessant is om te rusten en foerageren. Dit geeft een nuancering aan van het belang van de huidige oever van het strand. Het is uiteraard wel zo dat de verstoringzone van recreatie mee opschuift met de strandverbreding. Dit is echter ook de periode in het jaar dat door vogels het minst gebruik gemaakt wordt van het gebied als rust- en foerageergebied. Pleisterende of foeragerende groepen vogels zijn met name in de wintermaanden (wanneer er weinig recreatie plaatsvindt) langs de oeverzones aanwezig. Hierdoor is ook een negatief effect of een significant negatief effect als gevolg van het recreatieve gebruik van het verbrede strand (evenredig met het toegenomen oppervlak) uitgesloten.

Kuifeend

Voor de kuifeend geldt het doel behoud van oppervlak en kwaliteit leefgebied. Het instandhoudingsdoel voor deze soort betreft voldoende draagkracht voor 18.800 vogels/paren. Met een geschat voorkomen van 15.000 vogels/paren in het Natura 2000-gebied Markermeer-IJmeer, zijn deze aantallen lager dan het instandhoudingsdoel. Verstoring en ruimtebeslag tijdens de aanlegfase zou een negatief effect hebben kunnen hebben op deze instandhoudingsdoelstelling. Uit paragraaf 5.1.1 blijkt dat de kuifeend sinds 2010/2011 beperkt in telvak 134 is waargenomen: een seizoensgemiddelde van 15 (2013/2014) tot 329 (2012/2013) individuen. In nabijgelegen telvakken zijn de getelde aantallen vergelijkbaar of iets hoger, tot maximaal 1000 individuen. Van kuifeend is bekend dat deze verstoord raakt door activiteiten op 400 meter afstand of dichterbij (Krijgsveld et al. 2008/2009). Verstoring van foeragerende dieren treedt niet op. **Kuifeenden foerageren 's nachts en kunnen dan kilometers vliegen naar hun foerageergebieden,** welke doorgaans op open water en op grotere afstand uit de kust liggen. Ze foerageren op een diepte van 3,5 tot 45 meter op **bentho's (weekdieren, insectenlarven en schaaldieren).** In het

IJsselmeer is bij een onderzoek vastgesteld dat overwinterende kuifeenden massaal ver uit de kust foerageren (De Leeuw & Renema 1991). Ook bij de versterking Houtribdijk werd aangegeven dat kuifeenden op 3 - 5 kilometer van de dijk op open water foerageren, en in Krijgsveld et al **(2008/2009) staat dit ook beschreven. Omdat 's nachts, wanneer de dieren foerageren, geen** werkzaamheden plaatsvinden worden geen foeragerende dieren verstoord, ook niet wanneer deze dicht bij de kust zouden foerageren. Volgens het Natura 2000 Beheerplan Markermeer & IJmeer liggen belangrijke rui-, rust- en foerageergebieden voor brilduiker in de gebieden Warder, Hemmeland, Muiderberg, Gouwzee, Kustzone van Muiden en Pampushaven Noord. De gegevens uit paragraaf 5.1.1 bevestigen dit, met een aanvulling in de vorm van grote aantallen kuifeenden (151 tot 1.000) die in open water langs de Houtribdijk en nabij Enkhuizen voorkwamen en voor de kust van Almere en Almere-Buiten. Het projectgebied heeft daarmee slechts een beperkt belang als rustgebied. Kuifeenden raken verstoord wanneer werkzaamheden binnen 400 m van de rustplaats plaatsvinden. Wanneer de werkzaamheden voor de verbreding steeds aan een beperkt gedeelte van het strand plaatsvinden, zal telkens echter ook maar een gedeelte van de aanwezige kuifeenden verstoord worden. Dit is een tijdelijk en lokaal optredend effect met lage aantallen vogels. Buiten het gebied waar op dat moment gewerkt wordt, zijn voldoende onverstoorde uitwijkmogelijkheden voor de huidige aanwezige aantallen. Negatieve effecten of significant negatieve effecten als gevolg van de aanlegfase van het deelproject op het instandhoudingsdoel treden niet op. Het ruimtebeslag op rustgebieden is verwaarloosbaar. De dieren ruien en rusten op open water op liefst luwe plekken, en in de gebruiksfase verandert niets in aanwezigheid van dergelijke luwe plekken. Deze zullen enkel wat zijn verschoven ten opzichte van de huidige situatie. Het oppervlakte open water in het gehele Markermeer & IJmeer neemt nauwelijks af als gevolg van de dijkversterking, dit vormt geen beperking voor de draagkracht. Met betrekking tot verstoring door recreanten geldt dat de baai en het naastgelegen telvak reeds in de huidige situatie, zeker overdag in het hoogseizoen, voor vogels minder interessant is om te rusten en foerageren. Dit geeft een nuancering aan van het belang van de huidige oever van het strand. Het is uiteraard wel zo dat de verstoringzone van recreatie mee opschuift met de strandverbreding. Dit is echter ook de periode in het jaar dat door vogels het minst gebruik gemaakt wordt van het gebied als rust- en foerageergebied. Pleisterende of foeragerende groepen vogels zijn met name in de wintermaanden (wanneer er weinig recreatie plaatsvindt) langs de oeverzones aanwezig. Hierdoor is ook een negatief effect of een significant negatief effect als gevolg van het recreatieve gebruik van het verbrede strand (evenredig met het toegenomen oppervlak) uitgesloten. Ruimtebeslag leidt tot een beperkte afname aan potentieel foerageergebied van kuifeend. Het is onbekend of er (hoge) dichtheden van mosselen aanwezig zijn in of nabij het telvak. Vanuit het voorzorgprincipe wordt ervan uitgegaan dat dit wel zo is. Het totale ruimtebeslag van de verbreding binnen Vogelrichtlijngebied is in dat geval 7,7 ha. Indien dit geheel geschikt zou zijn als foerageergebied betreft dit 0,02 % van de totale oppervlakte van 34.399 ha potentieel foerageergebied voor kuifeend in het Markermeer. Echter, zoals eerder aangegeven foerageren kuifeenden niet dicht langs de kust maar meerdere kilometers uit de kust op open water, en dus buiten het ruimtebeslag van de dijkversterking. Een negatief effect of een significant negatief effect als gevolg van vernietiging van leefgebied in de vorm van foerageergelegenheid wordt daarmee uitgesloten. De kuifeend is foerageert voornamelijk op mosselen, net als de **brilduiker op mosselen foerageert. In het rapport 'Trends en ontwikkelingen in ecologie en draagkracht voor tafeleend en brilduiker in de Veluwerandmeren' (Noordhuis, 2014, 2015) wordt** aangetoond dat het niet zozeer de hoeveelheid maar met name de kwaliteit van de mosselen die bepalend is voor het halen van de draagkracht van het gebied. Populaties van mosseletende watervogels worden tegenwoordig niet meer primair door het mosselaanbod gestuurd, en daardoor speelt de hoeveelheid mosselen geen dominante rol meer in de opbouw van de draagkracht van het gebied, ook voor de kuifeend. Nadat de mosselstand in het westelijke deel van het Markermeer fors **was gedaald vanaf jaren '80, trad herstel op met de opkomst van de quaggamosseel. Thans is het** aanwezige biovolume mosselen ruim tweemaal groter dan die in de periode waarop de instandhoudingsdoelen zijn gebaseerd. Recente analyse van maaginhouden van vogels uit het IJsselmeer en Markermeer laat zien dat quaggamosselen wel door kuifeenden worden gegeten naarmate deze meer beschikbaar zijn geworden. Met het verbeteren van de waterkwaliteit werd door veranderde samenstelling van fytoplankton, door afname van groei, vleesgewicht en

vetgehalte, de voedingswaarde van de mosselen minder. Ook de sterk uitgebreide quaggamossel, die efficiënter met het schaarser geworden voedsel kan omgaan, heeft een lage voedingswaarde voor benthosetters. Dit resulteert in een slechtere voedselsituatie voor mosseletende vogels. In het Markermeer kunnen mosselen hierdoor, in combinatie met diepte en dichtheid, niet meer rendabel als stapelvoedsel worden benut door watervogels. De beperkte afname van eventueel aanwezige mosselen door het ruimtebeslag van de verbreding zal geen significante negatieve invloed op de hoeveelheid mosselen hebben. Het effect op het beschikbare biovolume is beperkt, en na het ruimtebeslag is dit nog steeds ruim hoger dan op het moment waarop de instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd. Het project heeft geen invloed op de kwaliteit van de beschikbare mosselen. Bovendien kunnen kuifeenden, gezien de diepte, in het gehele Markermeer de bodem bereiken en zo op mosselvelden foerageren. Het plangebied zal daarom geen belangrijk foerageergebied voor de kuifeend vormen. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat een geringe afname van suboptimaal foerageergebied als gevolg van het voorgenomen project het behalen van instandhoudingsdoelen voor de soort niet in de weg zit, omdat de draagkracht niet gelimiteerd wordt door de beschikbare hoeveelheid mosselen.

Fuut

Voor de fuut geldt het doel behoud van oppervlak en kwaliteit leefgebied. Het instandhoudingsdoel voor deze soort betreft voldoende draagkracht voor 170 vogels/paren. Met een geschat voorkomen van 300 vogels/paren in het Natura 2000-gebied Markermeer-IJmeer, zijn deze aantallen hoger dan het instandhoudingsdoel. Verstoring en ruimtebeslag tijdens de aanlegfase zou een negatief effect hebben kunnen hebben op deze instandhoudingsdoelstelling. Volgens het Natura 2000 Beheerplan Markermeer & IJmeer komt fuut verspreid over het gehele Markermeer & IJmeer voor. In paragraaf 5.1.1 wordt dit beeld bevestigd. Daarnaast blijkt dat van de fuut met name in recente jaren de getelde aantallen in de winterperiode langs de Houtribdijk, de kust van Flevoland en in het zuidelijke deel van het IJmeer (met daarin telvak 134) relatief ten opzichte van de rest van het Markermeer sterk zijn toegenomen. In de ruiperiode worden in deze regio niet nadrukkelijk meer ruiende futen waargenomen dan in de rest van het Markermeer & IJmeer. Het gaat in telvak 134 om een seizoensgemiddelde van 5 (2012/2013) tot 33 (2016/2017) individuen; in de aangrenzende telvakken 133 en 135 om maximaal 25 individuen en tot maximaal 500 individuen in het verder weg gelegen telvak 131. Van fuut is bekend dat deze verstoord raakt door activiteiten op 300-350 meter afstand (gemiddeld). Hierbij bleek wel dat verstoring van kitesurfers (plotselinge bewegingen, hoge snelheden) vindt al plaats op 1000 meter afstand, Krijgsveld et al. 2008/2009) en dat futen minder verstoringsgevoelig zijn langzame en kleine verstoringsbronnen zoals wandelaars. Aangenomen wordt dat aanwezige futen in het telvak 134, en gedeeltelijk in het aangrenzende telvak 133 in potentie verstoord kunnen worden door de aanlegwerkzaamheden. Het gaat dan samen om een seizoensgemiddelde van 58 (33 + 25) individuen. Futen leven vooral in open water en ondiep water waarin gefoerageerd wordt op voornamelijk vis (spiering) en in de luwte wordt gerust. Volgens de vogelbescherming foerageert de fuut op een diepte van 2 tot 4 meter. Uit onderzoek naar de duikdiepte van futen op het IJsselmeer (Jongbloed, 2016) blijkt dat er wordt gedoken met een gemiddelde van 5,3 meter met een maximale diepte van 22,0 meter en vooral wordt bepaald door de diepte van de prooivissen in combinatie met omstandigheden zoals lichtintensiteit en troebelheid. Omdat het IJsselmeer helderder is dan het Markermeer en over het algemeen genomen minder diep is het een veilige aanname dat in het hele Markermeer met uitzondering van de ondiepe zones met een waterdiepte van minder dan 2 meter door fuut gebruikt wordt als foerageergebied. Deze diepte is gedeeltelijk ook in de relevante telvakken aanwezig (maar niet dominant en juist niet langs het huidige strand), en daarom kan daar verstoring van rust- en/of foerageergebied optreden. Het projectgebied en de directe omgeving heeft daarmee slechts een beperkt belang als rust- en foerageergebied. Wanneer de werkzaamheden voor de verbreding steeds aan een beperkt gedeelte van het strand plaatsvinden, zal telkens ook maar een gedeelte van de aanwezige futen in de nabijgelegen telvakken 133 en 134 verstoord worden. Dit is een tijdelijk en lokaal optredend effect met lage aantallen vogels. Buiten het gebied waar op dat moment gewerkt wordt, zijn voldoende onverstoord uitwijkmogelijkheden voor de huidige aanwezige aantallen. Negatieve effecten of significant negatieve effecten als gevolg van de aanlegfase van het

deelproject op het instandhoudingsdoel treden niet op. Er treedt een zeer beperkt ruimtebeslag van maximaal 7,7 ha op leefgebied in de vorm van rust- of foerageergebied op, waardoor verlies van oppervlak of kwaliteit zou kunnen optreden. Het oppervlak open water in het Markermeer & IJmeer neemt echter nauwelijks af als gevolg van de Verbreding van het Almeerderstrand: dit vormt geen beperking voor de draagkracht. Bovendien komt de soort in ruim hogere aantallen voor dan in het aanwijsbesluit opgenomen. Met betrekking tot verstoring door recreanten geldt dat de baai en het naastgelegen telvak reeds in de huidige situatie, zeker overdag in het hoogseizoen, voor vogels minder interessant is om te rusten en foerageren. Dit geeft een nuancering aan van het belang van de huidige oever van het strand. Het is uiteraard wel zo dat de verstoringzone van recreatie mee opschuift met de strandverbreding. Dit is echter ook de periode in het jaar dat door vogels het minst gebruik gemaakt wordt van het gebied als rust- en foerageergebied. Pleisterende of foeragerende groepen vogels zijn met name in de wintermaanden (wanneer er weinig recreatie plaatsvindt) langs de oeverzones aanwezig. Hierdoor is ook een negatief effect of een significant negatief effect als gevolg van het recreatieve gebruik van het verbrede strand (evenredig met het toegenomen oppervlak) uitgesloten. In de gebruiksfase wordt een negatief effect of een significant negatief effect uitgesloten.

B4. Cumulatie

Uit de passende beoordeling voor het project volgt dat significante negatieve effecten als gevolg van het project op de instandhoudingsdoelstellingen van betrokken vogelsoorten, habitatsoorten en habitattypen in het plangebied, binnen het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer, kunnen worden uitgesloten. Omdat geen negatieve of significant negatieve effecten optreden is er een sprake van een effect om mee te cumuleren. Een cumulatietoets is dan ook niet aan de orde.

B5. Conclusie

Uit de passende beoordeling en bovenstaande toetsing blijkt dat significante effecten voor het Natura 2000-gebieden Markermeer & IJmeer met zekerheid worden uitgesloten. Er kan een vergunning in het kader van de Wnb worden afgegeven.

C. Bezwaar en ondertekening

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na datum van verzending van deze brief schriftelijk bij ons bezwaar maken. Uw bezwaarschrift dient ondertekend te zijn en voorzien van uw naam en adres, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar. Nadere informatie over de bezwaarprocedure treft u aan in het hierna volgende informatieblad.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

Mr. Drs. T. van der Wal

L. Verbeek

Informatieblad bezwaarprocedure Gedeputeerde Staten van Flevoland

Bezwaar

Tegen onze besluiten kunt u op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken na datum van verzending ervan bij ons schriftelijk bezwaar maken. Uw bezwaarschrift dient ondertekend en voorzien te zijn van uw naam en adres, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar. U dient het bezwaar in op onze website <https://www.flevoland.nl/loket/producten/bezwaar-tegen-beslissing-provincie-6365>.

Verzoek om voorlopige voorziening

Wanneer u van mening bent dat, in afwachting van de behandeling van uw bezwaarschrift, een voorlopige voorziening moet worden getroffen, kunt u een verzoek daartoe indienen bij de voorzieningenrechter. Het adres is Rechtbank Midden-Nederland, Afdeling Bestuursrecht, voorlopige voorzieningen, Postbus 16005, 3500 DA Utrecht. Uw verzoek om voorlopige voorziening wordt pas in behandeling genomen wanneer u griffierecht heeft betaald. De rechtbank laat u weten hoe hoog het griffierecht is en op welke wijze u dit kunt overmaken.

Overslaan van de bezwaarschriftenprocedure

Op grond van artikel 7:1a van de Algemene wet bestuursrecht kunt u in uw bezwaarschrift aangeven dat u de bezwaarschriftenprocedure wilt overslaan en rechtstreeks in beroep wilt gaan bij de bestuursrechter. In artikel 7:1 a tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat wij een dergelijk verzoek in ieder geval moeten afwijzen wanneer: A) het bezwaarschrift is gericht tegen het niet op tijd nemen van een besluit. B) tegen het besluit door een andere belanghebbende **ook een ander bezwaarschrift is ingediend waarin zo' n verzoek niet is gedaan en dit bezwaarschrift** ontvankelijk is. Wij stemmen alleen in met het verzoek om de bezwaarschriftenprocedure over te slaan, wanneer de zaak daarvoor geschikt is. Wanneer dit het geval is, zenden wij het bezwaarschrift door aan de bevoegde rechter.

Proceskostenvergoeding

Tot slot wijzen wij u er nog op dat u op grond van artikel 7:15, tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht bij ons - voordat wij een besluit hebben genomen op uw bezwaarschrift - een verzoek kunt indienen om de kosten die u redelijkerwijs in verband met de behandeling van uw bezwaarschrift moet maken, te vergoeden. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om kosten van rechtsbijstand, kosten van een getuige/deskundige; reis- en verblijfkosten, kosten van uittreksels uit openbare registers, telefoongesprekken. Bij het indienen van **zo'n verzoek moet u het bedrag** van de vergoeding aangeven en stukken overleggen waaruit blijkt dat u deze kosten daadwerkelijk heeft gemaakt. Bij het besluit dat wij op het bezwaarschrift nemen, wordt tegelijkertijd een besluit genomen op een ingediend verzoek om vergoeding van de kosten.